

СТАН ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ В ЛЦЕІ УКРАЇНИ (ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ)

Т. Г. Назаренко, докт. пед. наук, ст. н. с.

У 2017-2018 навчальному році ввійшли в дію зміни до навчальних програм, де економіка представлена тільки на профільному рівні, а відсутність зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) з цього предмету робить його непрестижним серед інших шкільних предметів. Проте, навчання економіки на профільному рівні дає можливість посилити рівень варіативності за рахунок курсів за вибором. В переліку ключових компетентностей є фінансова грамотність та підприємливість, тому виникає риторичне питання: яка предметна шкільна дисципліна впорається з формуванням цих компетентностей краще ніж економіка та економічна географія? Для того щоб з'ясувати зазначені проблеми нами проводилось всеукраїнське дослідження.

Дослідження стану економічної освіти в Україні (травень, 2019) стало важливим етапом наукового обґрунтування питань НУШ. Дослідження відбувалось по трьох аспектах: з позицій здобувачів освіти, батьків і учителів економіки. Це питання співвідношення здібностей здобувачів освіти та їх професійним вибором, психологічної готовності до самостійної економічної діяльності, самооцінювання рівня знань з економіки, вибору майбутньої професії тощо.

Проведене дослідження виявило значну розбіжність в оцінюванні майбутнього професійного вибору: між учнями, що в основному визначаються під впливом батьків, разом із батьками відчують психологічну готовність до самостійної професійної діяльності в галузі економіки, та вчителями економіки, які здійснюють педагогічне спостереження за учнями і вважають, що вони в основному кількісному складі ще не визначилися і психологічно не готові до самостійної економічної діяльності. Хоча понад 91,5% учителів економіки відзначають стабільний і навіть зростаючий пізнавальний інтерес учнів до вивчення економіки за останні роки. У тому числі, 43,6% учителів відзначили, що спостерігається стабільний інтерес, а 47,9% – що він зростає. Лише 8,5% респондентів відзначило, що інтерес знижується.

Наступне протиріччя, що виявило дослідження, опосередковано стосувався профорієнтаційної роботи в закладах загальної середньої освіти і визначало рівень самооцінювання знань учнів з економіки

Таким чином, в результаті проведеного дослідження з'ясувалась не відповідність стану економічної освіти в Україні загальноєвропейським стандартам. Зокрема, актуальними питаннями залишаються розроблення освітніх програм з підвищення фінансової грамотності для підлітків і молоді (12-24 років), де було б передбачено особистісну відповідальність за турботу про завтрашній день, обговорення фінансових питань не лише в школі, а також і з батьками, планування заощаджень, знання законодавства про захист прав споживачів тощо.